

**Силабус навчальної дисципліни
НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В ГАЛУЗІ
ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ**

підготовки - магістра

(назва освітнього ступеня)

спеціальності – 192 Будівництво та цивільна інженерія

(назва спеціальності)

освітньо-наукової програми

Водопостачання та водовідведення

(назва освітньої програми)

Статус дисципліни	Нормативна
Мова навчання	Українська
Факультет	Цивільної інженерії та екології
Кафедра	Водопостачання, водовідведення та гідравліки
Контакти кафедри	м. Дніпро, 49600, ПДАБА, вул. Чернишевського, 24-а, , Кафедра каб. 288 (другий поверх старого корпусу) Викладацька каб. 286 (другий поверх старого корпусу) Лабораторія каб. 012 (другий поверх старого корпусу), Телефон: (056) 756-34-74; (056) 756-33-64; вн. 3-64, 4-74, 2-60. Email: hydraulic@pgasa.dp.ua
Викладачі-розробники	Нестерова Олена Валентинівна, к.т.н., доц.
Контакти викладачів	nesterova.olena@pdaba.edu.ua
Розклад занять	https://pgasa.dp.ua/timetable/WSIGMA/CT/ROZKLADP.HTML
Консультації	https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2022/09/konsultatsyy_VVtaG_I_2022-2023.pdf

Анотація навчальної дисципліни

Дисципліна має навчити методології системного рішення комплексних завдань при будівництві та експлуатації систем водопостачання та водовідведення, при вирішенні завдань технологічного моделювання та при виконанні науково-дослідної роботи. Використовувати систему методологічних принципів та підходів до наукового дослідження та системного рішення задач в галузі водопостачання та водовідведення.

	Години	Кредити	Семестр
			II
лекції	30	4,5	30
лабораторні роботи			
практичні заняття	22		22
Самостійна робота, у т.ч:	83		83
підготовка до аудиторних занять	40		40
підготовка до контрольних заходів	20		20
виконання курсового проекту або роботи			
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	23		23
підготовка до екзамену			
Форма підсумкового контролю			залік

Мета вивчення дисципліни «Наукові дослідження в галузі водопостачання та водовідведення»: формування у майбутніх фахівців знань в галузі будівництва, які повинні вирішувати професійно-орієнтовані питання водогосподарського профілю, а також володіти методами наукового дослідження, формування системи знань про критерії науковості та вимоги, щодо організації та аргументації дослідження, аналізу його результату .

Завдання вивчення дисципліни: є оволодіти методами наукового дослідження, формування системи знань про критерії науковості та вимоги, щодо організації та аргументації дослідження, аналізу його результатів, основні етапи, форми та елементи організації наукової діяльності.

Пререквізити дисципліни «Наукові дослідження в галузі водопостачання та водовідведення» – «Теоретична механіка»; «Будівельне матеріалознавство», «Технічна механіка рідини та газу», «Інженерна гідравліка», «Інженерна гідрологія».

Постреквізити дисципліни «Наукові дослідження в галузі водопостачання та водовідведення» – випускна кваліфікаційна робота, професійна діяльність.

Компетентності: (відповідно до освітньо-наукової програми «Водопостачання та водовідведення» СВО ПДАБА – 192 мн – 2021)

ЗК 3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 5. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 12. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 19. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ФК 1. Базові знання основних нормативно-правових актів та довідкових матеріалів, чинних стандартів і технічних умов, інструкцій та інших нормативно-розпорядчих документів в галузі будівництва і архітектури.

ФК 2. Здатність складати, оформляти і оперувати технічною документацією при розв'язанні конкретних інженерно-технічних завдань за спеціальністю 192 «Будівництво та цивільна інженерія».

ФК 4. Уміння оцінювати техніко-економічні показники проекту з урахуванням впливу організаційно-технологічних факторів.

ФК 7. Здатність застосовувати професійно-профільовані знання й практичні навички для розв'язання типових задач спеціальності.

ФК 8. Уміння ідентифікувати, класифікувати та описувати роботи, пов'язані з проектуванням, монтажем та експлуатацією будівель та споруд шляхом використання аналітичних методів і методів моделювання.

ФК 11. Здатність до проектування відповідних систем цивільної інженерії будівель і споруд у складних інженерно-геологічних і гідрогеологічних умовах з високим рівнем надійності і довговічності протягом усього строку їх експлуатації.

ФК 12. Уміння створювати продукцію за спеціальністю з урахуванням усіх аспектів поставленої задачі, включаючи створення, просування, реалізацію та удосконалення.

ФК 13. Здатність самостійно обґрунтовувати та вибирати технологічні рішення в будівництві, використовуючи сучасні методи технології та організації праці.

ФК 14. Досягти конкурентноспроможності шляхом впровадження сучасних конструкцій і технологій з одночасною оптимізацією цінового фактору.

ФК 15. Здатність здійснювати аналіз сучасного стану та напрямків ефективного розвитку будівництва.

ФК 17. Здатність використовувати та впроваджувати нові технології, брати участь у модернізації та реконструкції систем цивільної інженерії.

Заплановані результати навчання: (відповідно до освітньо-наукової програми «Водопостачання та водовідведення» СВО ПДАБА – 192 мн – 2021)

ЗН 1. Володіння достатніми знаннями в галузях суміжних з дисциплінами спеціальності, що дасть можливість критично аналізувати ситуацію та визначати ключові тенденції розвитку галузі.

ЗН 2 Отримання знань для організації комунікаційної взаємодії та вирішення конфліктних ситуацій у процесі формування та реалізації послуг з проектування, монтажу та експлуатації об'єктів водопостачання та водовідведення, за допомогою сучасних інформаційних, комунікаційних та інноваційних технологій.

ЗН 3 Розуміння інструментів та стратегій, що мають відношення до діагностування та аналізу стану розвитку послуг з проектування, монтажу та експлуатації об'єктів водопостачання та водовідведення на рівні, що дозволить працевлаштування за фахом, здатність ефективно використовувати на практиці теоретичні знання при формуванні та реалізації послуг з проектування, монтажу та експлуатації об'єктів водопостачання та водовідведення.

ЗН 4. Знання і розуміння наукових принципів, що лежать в будівництва, і нових підходів до розрахунку та проектування об'єктів водопостачання та водовідведення, нетрадиційних та вторинних матеріалів, технологій.

ЗН 6. Поглибленні знання: проектування та реконструкція систем водопостачання та водовідведення, розробка нових технологій та технологічних рішень для отримання води необхідної якості, захист повітряного та водного середовища.

ЗН 7. Знання та навички щодо розробки та реалізації нових інноваційних продуктів.

ЗН 8. Знання та розуміння методологій проектування, оптимізації та модернізації об'єктів водопостачання та водовідведення відповідно до нормативних вимог чинних стандартів і технічних умов.

ЗН 9. Знання сучасних досягнень інноваційних технологій в галузі послуг з проектування, монтажу та експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

УМ 1. Уміння обґрунтовувати варіанти проектних рішень, методів організації та провадження робіт при проектуванні, зведенні та експлуатації об'єктів водопостачання та водовідведення.

УМ 2. Застосовувати знання для вирішення характерних задач синтезу та аналізу при дослідженнях систем водопостачання та водовідведення.

УМ 3. Системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей в сфері послуг з проектування, монтажу та експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

УМ 4. Застосовувати знання технічних характеристик, технологічних особливостей формування та реалізації продукту в спеціальності.

УМ 5. Уміти розрізняти види технологічних процесів та їх теоретичні засади; властивості та фізико-хімічні показники природних та стічних вод, їх вплив на вибір технологічних та конструктивних рішень.

УМ 6. Здійснювати пошук інформації в різних джерелах для вирішення задач в галузі послуг з проектування, монтажу та експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

УМ 7. Ефективно працювати як індивідуально, так і у складі команди.

УМ 8. Ідентифікувати, класифікувати та описувати роботу в галузі послуг з проектування, монтажу та експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

УМ 9. Поєднувати теорію і практику, а також приймати рішення та виробляти стратегію діяльності для вирішення завдань галузі з урахуванням загальнолюдських цінностей, суспільних, державних та виробничих інтересів.

УМ 10. Виконувати відповідні дослідження та застосовувати дослідницькі навички в галузі

послуг з проектування, монтажу та експлуатації систем водопостачання та водовідведення.

УМ 11. Критично оцінювати отримані результати діяльності, та аргументовано захищати прийняті рішення.

УМ 12. Використовувати на практиці знання, застосовувати методичний інструментарій пізнання у сфері послуг з проектування, монтажу та експлуатації систем водопостачання та водовідведення, аналізувати отримані результати досліджень в контексті існуючих теорій, робити відповідні висновки.

КОМ 1. Уміння спілкуватись, включаючи усну та письмову комунікацію українською та іноземною мовами (англійською, німецькою, французькою).

КОМ 2. Здатність використання різноманітних методів, зокрема сучасних інформаційних технологій, для ефективного спілкування на професійному та соціальному рівнях.

АіВ 1Здатність адаптуватись до нових ситуацій та приймати відповідні рішення.

АіВ 2. Здатність усвідомлювати необхідність навчання впродовж усього життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань.

АіВ 3. Здатність відповідально ставитись до виконуваної роботи, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

1. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Наукові дослідження в галузі водопостачання та водовідведення					
Тема 1. Організація наукової діяльності в Україні.	5	2			3
Вибір теми дослідження. Обґрунтування актуальності обраної теми. Складання плану проведення наукового дослідження в галузі водопостачання та водовідведення.	5		2		3
Тема 2. Геоінформаційний підтримка екологічної безпеки водопостачання та водовідведення.	5	2			3
Методика бібліографічно-пошукової діяльності та роботи з науковою літературою. Написання наукового есе.	5		2		3
Тема 3. Безпека систем водопостачання та водовідведення на промислових підприємствах	5	2			3
Інформаційне забезпечення наукових досліджень в галузі водопостачання та водовідведення	5		2		3
Тема 4. Надійність водоводів систем водопостачання	5	2			3
Патентний пошук в галузі водопостачання та водовідведення.	5		2		3
Тема 5. Наукові методи, технологічні схеми та принцип роботи споруд попередньої обробки води	5	2			3
Планування та організація наукових досліджень в галузі водопостачання та водовідведення	5		2		3
Тема 6. Наукові методи, технологічні схеми та принцип роботи споруд освітлення та знебарвлення вод.	5	2			3
Основні елементи наукового дослідження в галузі водопостачання та водовідведення	5		2		3
Тема 7. Технологічні схеми та принцип роботи	5	2			3

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
споруд глибокого очищення (доочищення) води методом фільтрування.					
Актуальність та класифікація наукових досліджень в галузі водопостачання та водовідведення	5		2		3
Тема 8. Наукові методи, технологічні схеми та принцип роботи споруд знезараження води.	5	2			3
Основні етапи наукового дослідження в галузі водопостачання та водовідведення	5		2		3
Тема 9. Наукові методи, технологічні схеми та принцип роботи споруд фторування та дефторування води.	5	2			3
Тема 10. Наукові методи, технологічні схеми та принцип роботи споруд знезалізнення та деманганациї води.	5	2			3
Проведення теоретичних досліджень за вибраною темою наукової роботи в галузі водопостачання та водовідведення. Підготовка презентації.	5		2		3
Тема 11. Наукові методи для енергозбереження як основа розробки технологічних процесів в галузі водопостачання та водовідведення.	5	2			3
Тема 12. Інноваційний характер розробки нових та удосконалення існуючих технологічних процесів в галузі водопостачання та водовідведення	5	2			3
Підготовка наукових тез за результатами проведеного дослідження в галузі водопостачання та водовідведення	7		2		5
Тема 13. Цифрові моделі технологічних процесів в галузі водопостачання та водовідведення.	5	2			3
Тема 14. Особливості організаційного забезпечення та оцінки ефективності наукових досліджень в галузі водопостачання та водовідведення.	5	2			3
Підготовка у відповідності до встановлених вимог наукових статей за результатами проведеного дослідження в галузі водопостачання та водовідведення	8		2		6
Тема 15. Енергетичний та екологічний аналіз ефективності обладнання в галузі водопостачання та водовідведення.	5	2			3
Разом за змістовим модулем 1	135	30	22		83
Усього годин	135	30	22		83

2. САМОСТІЙНА РОБОТА

ОПРАЦЮВАННЯ РОЗДІЛІВ ПРОГРАМИ, ЯКІ НЕ ВИКЛАДАЮТЬСЯ НА ЛЕКЦІЯХ:

Назва теми	Посилання
Загальна характеристика презентації наукових досліджень в галузі водопостачання та водовідведення. Психологія та технологія наукової роботи. Інформаційне забезпечення наукових досліджень та правова сутність інтелектуальної власності.	Основна [1,3,5]
Логіка наукового дослідження в галузі водопостачання та водовідведення. Актуальність та класифікація наукових досліджень в галузі водопостачання та водовідведення.	Основна [2,4,6]
Основні етапи наукового дослідження в галузі водопостачання та водовідведення. Робота над літературними джерелами. Етика наукових публікацій та забезпечення академічної доброчесності.	Основна [1,5,7,8]
Узагальнення результатів наукового дослідження в галузі водопостачання та водовідведення. Авторське право та суміжні права	Основна [3,5,9]

3. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Критерії оцінювання знань студентів з окремих змістовних модулів

Контроль студента здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання з обов'язковим переведенням оцінок до національної шкали та шкали ESTS.

Поточний контроль успішності студента здійснюється за навчальним матеріалом, віднесеним до відповідного змістового модулю згідно з робочою програмою дисципліни.

Змістовий модуль зараховується, якщо студент має успішність за ним не менш 60 балів. Підсумкова оцінка змістового модуля нараховується, як сума з розділів курсу.

$$ПК = ПКлек + Ппрактик + ПКсам$$

ПК- підсумкова оцінка з змістового модуля;

ПКлек- поточний контроль з лекційного курсу;

Ппрактик – поточний контроль з лабораторного курсу;

ПКсам- поточний контроль з самостійної роботи.

Оцінювання за ПК з лекційного курсу

Максимум 54 б.

1. Відвідування лекційних занять – $15 \times 1 = 15$ б.

2. Наявність конспекту лекцій – $15 \times 1 = 15$ б. (1 б. за кожну лекцію)

Відсутність лекцій конспекту 0 б.

Контрольна робота - 24 б.

Контрольна робота проводиться у письмовій формі. Білет складається з 24 тестових запитань.

Кожне запитання оцінюється в 1 б.

Оцінювання самостійної роботи

Максимум 16 б.

1. Конспект матеріалів за темами, що не викладаються на лекції $8 \times 2 = 16$ б. (2 б. за кожну тему)

Конспект відсутній 0 балів.

Оцінювання ПК з практичного курсу

Максимум 30 балів:

1. Відвідування занять 11x2= 22 б. (2 б. за кожне заняття)
2. Контрольна робота 1 задача – 8 балів.
  - правильне розв'язання з необхідними поясненням 8 б.
  - правильне розв'язання без необхідних пояснень 6- 7 б.
  - рішення повне з несуттєвими недоліками 4-5 б.
  - рішення неповне з суттєвими помилками 2-3 б.
  - рішення неправильне 0-1 б.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається за результатами за змістового модуля 1.

4. ПОЛІТИКА КУРСУ

При відсутності студента на поточному контролі без поважної причини оцінка ставиться нуль балів.

При відсутності студента на поточному контролі з поважної причини призначається додатковий час для проведення поточного контролю.

Зарахування балів пропущених занять здійснюється наступним чином: аудиторні заняття опрацьовуються самостійно та зараховуються в індивідуальному порядку після опитування

Усі форми контролю та критерії оцінювання, кількість нарахованих балів повинні бути зрозумілими здобувачеві вищої освіти.

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Методологія наукових досліджень. Підручник / Данильян О., Дзьобань О. – Х.: Право. 2019. – 368 с.
2. Афанасьєв А. Основи наукових досліджень : навч. посібн. / А.О. Афанасьєв, Є. В. Кузькін. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2005. – 96 с.
3. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: підручник. – К.: Вища школа, 1997. 4. Бойко М.М., Чучка І.М., Жуков С.А. Основи наукових досліджень: опорний конспект лекцій. Мукачево: РВВ МДУ, 2007. – 68 с.
6. Ганін В.І., Ганіна Н.В., Гурова К.Д. Методологія соціально-економічного дослідження: навч. посібн. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 224 с.
7. Гордон Драйден Революція в навчанні / Гордон Драйден, Джаннетт Вос. / Перекл. з англ. М. Олійник. – Львів: Літопис, 2005. – 542 с
8. Макілвейн А. УДК – останні розробки та плани на майбутнє / Макілвейн А. // Бібліотеки та асоц. в світі, що змінюється: нові технології та нові форми співробітництва. – 1998. – т.2. – С. 454-459.
9. Чупріна Н. В. Методологія сучасних наукових досліджень [Текст] : навч. посібн. для студ. вищ. навч. закл. / Н. В. Чупріна ; Київ. нац. ун-т технологій та дизайну. – К. : КНУТД, 2009. – 246 с.

Допоміжна

1. Про авторське право та суміжні права: Закон України від 23 грудня 1993 р. No 3792-XII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 1994. No 13. Ст. 64. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12>
2. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. No 1556-VII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2014. No 37-38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
3. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. No 1556-VII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2014. No 37-38. Ст. 2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>

4. Про наукову та науково-технічну діяльність: Закон України від 26 листопада 2015 р. No 848-VIII (зі змінами і доповненнями). Відомості Верховної Ради України. 2016. No 3. Ст. 25. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/848-19>

6. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Інтелектуальна власність в науково-технічній діяльності : навчально-методичний посібник С.М. Злепко, І.С. Тимчик, С.В. Тимчик. – Вінниця: ВНТУ, 2010. – 130 с. <https://pgasa365.sharepoint.com/:b:/r/sites/e-library/>
2. Цехмістрова Г.С. - кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології Київського Університету туризму, економіки і права. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. - 240 с. <https://pgasa365.sharepoint.com/:b:/r/sites/e-library/>
3. Ліхо О.А. Ліцензування і патентування наукової продукції у водогосподарській галузі: Навчальний посібник навчально-методичного забезпечення – Рівне: НУВГП, 2010.-147 с. <https://pgasa365.sharepoint.com/:b:/r/sites/e-library/>

Розробник

Микола НЕЧИТАЙЛО

Гарант освітньої програми

Микола НЕЧИТАЙЛО

Силабус затверджено на засіданні кафедри водопостачання водовідведення та гідравліки
Протокол від «23»_серпня_2022 року № 1

Завідувач кафедри

Олена НАГОРНА